

BESLUT

DATUM
2001 05 29

BETECKNING
312-1559-2001

ERT DATUM

ER BETECKNING

2005-02-02 beslut KML

Auc / Auc

Huddinge kyrkliga samfällighet
Box 1109
141 23 HUDDINGE

Kopia till

Skydd enligt lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. för Mariakyrkan i Trångsunds församling, Skogås, Huddinge kommun, Stockholms stift, Södermanland.

Just/samråd

Auc
Auc
Auc
Auc

Beslut

Riksantikvarieämbetet (RAÄ) beslutar med stöd av 4 kap. 4§ lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. (KML) att bestämmelserna i 4 kap. 3§ KML skall tillämpas på Mariakyrkan i Trångsunds församling med därtill hörande kyrkotomt.

Kyrkan, klockstapeln och kyrkotomten får inte på något väsentligt sätt ändras utan tillstånd av länsstyrelsen.

Tillstånd erfordras ej för interiöra förändringar av lokalerna i församlingsanläggningen, men samråd bör ske med länsstyrelsen.

Bakgrund

Alla Svenska kyrkans kyrkobyggnader uppförda t.o.m. 1939 är skyddade enligt 4 kap. KML. Enligt 4 och 14§§ i detta kapitel kan RAÄ besluta att även kyrkobyggnader, kyrkotomter och begravningsplatser tillkomna 1940 och senare, som är märkliga på grund av sitt kulturhistoriska värde skall skyddas. Av förarbetena till lagen framgår att begreppet *kulturhistoriskt värde* också innefattar *konstnärligt värde* och att även kyrkor som är yngre än ca 20 år kan skyddas.

År 1990 fattade RAÄ beslut om skydd för ett urval kyrkor byggda 1940 och senare, sammanlagt 83 kyrkor. 1996 beslutades om skydd för ett urval av begravningsplatser med kapellkrematorier eller begravningskapell, sammanlagt 22 anläggningar.

Exp

2001 06 01 / Auc

Urvalet behöver ses över med jämna mellanrum och RAÄ har nu beslutat att göra en utökning av urvalet av skyddsvärda kyrkor byggda 1940 och senare. Orsaken är dels att inventeringsunderlaget när det gäller de nya kyrkorna har förbättrats sedan förra urvalstillfället och dels att ett flertal nya kyrkor har byggts.

Elva kyrkor byggda 1940 eller senare i Stockholm stift har enligt beslutet 1990 skydd enligt KML och i det nu aktuella urvalet har RAÄ beslutat att ytterligare fem kyrkor i stiftet skall skyddas.

Redogörelse för ärendets handläggning

Urvalet av skyddsvärda kyrkor som omfattar kyrkor byggda 1940 eller senare har skett i samråd med länsstyrelser, läns museer och Arkitekturmuseet. Vid urvalet har följande kriterier beaktats:

- Hög arkitektonisk och konstnärlig kvalitet
- Tidstypisk utformning
- Återspeglning av internationella arkitekturtrender
- Kyrkan som del i en miljö, t.ex. ett medvetet gestaltat förortscentrum
- Exempel på teologiskt och liturgiskt betingad gestaltning
- Verk av framstående arkitekter, även lokalt
- Konstnärligt betydande fast utsmyckning
- Intressanta och nydanande tekniska lösningar

Förslag till utökat urval av skyddsvärda kyrkor har remitterats till stiftsstyrelser och till berörda församlingar. Muntliga kontakter har tagits med de församlingar som inte yttrat sig eller som varit tveksamma till skyddet.

Stockholms stift har den 12 februari 2001 tillstyrkt att Mariakyrkan i Trångsunds församling skyddas enligt KML. Kopia av yttrandet bifogas. Kyrkonämnden i Huddinge kyrkliga samfällighet har den 5 december 2000 yttrat sig över förslaget och inte haft något att erindra.

Beskrivning av kyrkan

Mariakyrkan byggdes 1987 efter ritningar av arkitekten Fritz Voigt.

Mariakyrkan ligger mitt i Skogås centrum, omgiven av flerbostadshus och varuhus. Kyrkan med tillhörande församlingsanläggning bildar en båge

intill en hög bergklint. Kyrkans svängda fasader i tegel med band av granit har asymmetrisk fönstersättning och flackt, sluttande tak. En fristående, genombruten klockstapel står vid ingången till anläggningen. Kyrkorummet har vitputsade väggar, träpanel i rödbok samt altare, predikstol, dopfont och golv i ljus marmor. Absiden bakom altaret pryds av en polykrom mosaik ritad av arkitekten. I de höga gavelfönstren finns glasmålningar komponerade av Johannes Schreiter.

Motiv för beslutet

Kyrkan är genom sitt särpräglade formspråk och arkitektoniska kvalitet ett värdefullt inslag i förortsmiljön. Den är ett intressant exempel på den fria planlösning och de asymmetriska former som var vanliga under 1980-talet. Kyrkorummet är en av arkitekten genomarbetad helhet med få men accentuerade utsmyckningar i glas och mosaik.

Beslut i detta ärende har fattats av överantikvarie Christina von Arbin, efter föredragning av arkitekt Kerstin Alexandersson. Verksjurist Kristina Lindskog, enhetschef Gunnel Vahlne och förste antikvarie Ingrid Sjöström har deltagit i den slutliga handläggningen.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas hos länsrätten. Hur man överklagar framgår av bilaga.

Christina von Arbin
Överantikvarie

Kerstin Alexandersson
Arkitekt

Bilagor:
Yttrande från Stockholms stift
Hur man överklagar

Kopia till:
Svenska kyrkan
Stockholms stift
Länsstyrelsen
Länsmuseet
Arkitekturmuseet

ENSKT ARKIV

TUMBA 1999

ST